

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-112 (İnceleme)
Karar Sayısı : 07-61/718-250
Karar Tarihi : 25.7.2007

A-TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B-RAPORTÖRLER : Ayşe Özlem UZUN, Remzi Özge ARITÜRK

**C-BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: Resen

20

D-TARAFLAR : - Basımevi İletişim Reklam Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa
Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.
Cesur Sk. No: 19 Seyrantepe -İstanbul
- Mimeray Matbaacılık ve Oto Kiralama San. ve Tic. Ltd. Şti.
TEM Yolu Hadımköy Gişeler Mevkii Mimeray Binası
B. Çekmece-İstanbul

30

E-DOSYA KONUSU: Basımevi İletişim Reklam Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa
Tekstil San. ve Dış. Tic. Ltd. Şti. (Basımevi) ile Mimeray Matbaacılık ve Oto
Kiralama San. ve Tic. Ltd. Şti. (Mimeray)'ın Rekabet Kurulu'na bildirilmeksizin
Baskı Atölyesi Matbaacılık ve İletişim Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti. (Baskı
Atölyesi) adı altında ortak girişim kurmaları işlemi hakkında resen açılan
inceleme.

40

F-DOSYA EVRELERİ: Rekabet Kurulu'nun 24.4.2007 tarih ve 07-34/351-M sayılı
kararı uyarınca, Kanun'un 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7.
ve 11. maddeleri kapsamında başlatılan inceleme üzerine hazırlanan 20.7.2007 tarih
ve 2007-2-112/Öİ-07-AÖU sayılı rapor, 20.7.2007 tarih ve REK.0.06.00.00-120/236
sayılı Başkanlık önergesi ile 07-61/718 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara
bağlanmıştır.

50

G-RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Baskı Atölyesi'nin kurulduğu Haziran
2004 tarihinden Basımevi'nin ortaklıktan çekildiği Nisan 2007 tarihine kadar taraflar
arasındaki ilişkinin işbirliği doğurucu bir ortak girişim niteliği arz ettiği, ancak, söz
konusu ortak girişimin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olmadığı;
Basımevi'nin ve Basımevi ortaklarının Baskı Atölyesi'nde sahip olduğu %50
oranındaki hisselerini Mimeray'a devretmesi işleminin Kanun'un 7. maddesi ve
1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi olduğu; ancak, söz konusu
işlemin taraflarının pazar paylarına ilişkin olarak sağlıklı ve yeterli veriye
ulaşılabilmesiyle birlikte ciroları bakımından Tebliğ'de öngörülen eşiği aşmadığı ve
Kanun'un 7. maddesi kapsamında hakim durum yaratmak veya mevcut bir hakim

durumu güçlendirmek suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak bir nitelik arz etmediği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

60 İnceleme konusu Baskı Atölyesi'nin esas faaliyet alanı her türlü matbaacılık faaliyeti olarak görünse de esasen, Baskı Atölyesi ev dışı reklam mecralarına (hem açık hava hem ev dışı kapalı mekanlar) yönelik olarak baskı hizmeti vermektedir. Makine parkı içerisinde yer alan makinelerin nitelikleri bakımından da iş planının tamamına yakını bu faaliyete yöneliktir.

Ev dışı reklam mecraları pazarı, evden dışarı çıkıldığı andan itibaren karşılaşılan tüm reklam mecralarını içine alan geniş bir kümeyi oluşturmakta, açık hava dışında metro, havalimanı, alışveriş merkezi gibi kapalı mekanlarda yer alan reklam panolarını da kapsamaktadır. Baskı Atölyesi özellikle açık hava olmak üzere şehir mobilyaları, billboard, megaboard gibi ev dışı reklam ünitelerine baskı hizmeti (çeşitli ebatlarda afiş ve poster baskı işleri) vermektedir. Bu hizmet, anılan reklam üniteleri için reklamveren, reklam ajansı ve medya ajansları tarafından tasarlanan kampanyaların baskılarının gerçekleştirilmesi anlamına gelmektedir.

70 Genelde matbaacılık alanında ve özelde açık hava reklamcılığına yönelik olarak baskı hizmeti ofset, serigrafi ve dijital olmak üzere üç ayrı teknolojiye sahip makine türü kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Bunlar arasında ofset teknolojisi ve daha sonra da serigrafi teknolojisi matbaa sektörünün ilk baskı tekniklerindedir. Dijital teknoloji ise matbaa alanında bugün kullanılan son teknoloji niteliğindedir ve sürekli kendini geliştirmektedir. Örneğin ofset teknoloji saatte 8.000 adet baskı yaparken, dijital teknoloji 50-100 adet baskı yapabilmektedir. Hız bakımından ofset ile dijital arasında yer alan serigrafi teknoloji ise ofset teknolojisinin 2 birim zamanda yaptığı işi 3 birim zamanda gerçekleştirmektedir. Yüksek miktarda üretimler için önemli avantajlar sağlayan ofset teknoloji için gerekli olan yatırım diğer iki teknolojiye göre çok daha masraflı ve zahmetlidir. Baskı konusu ürünler (afiş-poster vs) açısından çok daha esnek nitelikte olan dijital makineler ise birim maliyet bakımından düşük adetteki üretimler için uygundur.

80 Taraflarca ofset, serigrafi ve dijital baskı makinelerinin basılan işlerin kaliteleri bakımından birbirlerine rahatlıkla rakip olabileceği ve müşteri tercihiye göre baskı kalitesinde değişikliğe gidildiği, makine yatırım maliyetleri ofset ve serigrafiye göre çok daha düşük olan dijital baskı makinelerinde son zamanlarda yaşanan teknolojik gelişmelerin bu makinelerin hızlarını ve kalitelerini yükselttiği ve bu durumun ofset ve serigrafi ünitelerinde üretim yapmakta olan matbaaların geleceği açısından ciddi dezavantajları beraberinde getirdiği belirtilmiştir.

90 Dijital teknolojinin gelişmesiyle birlikte esnek üretim portföyüne sahip, düşük yatırım maliyetli bu makineler pek çok yerel noktada bulunmaya başlamış, böylece bu alandaki rekabet gerek coğrafi açıdan gerek teknolojik açıdan daha geniş bir zemine yayılmıştır. Bu nedenlerle halihazırda her üç teknolojinin de açık hava reklamcılığına yönelik baskı hizmetlerinde bu hizmeti verebilecek yeterlilikte olduğu kanaatine ulaşılmıştır.

100 Taraflarca sektörde Baskı Atölyesi'nin yaptığı işi yapabilecek teknik olanağa sahip pek çok sayıda firma olduğu belirtilmektedir. Bununla birlikte, teknik olarak bu ikame olanağına karşın Baskı Atölyesi'nin açık hava reklamcılığına yönelik olarak gerçekleştirildiği baskı işinin toplam iş yükünün %90'ına denk geldiği, piyasada çok sayıda matbaa firması bulunmasına karşın yalnız Baskı Atölyesi, Büyük Baskı Merkezi, Mavi Ofset, Sistem Serigrafi, Reklam Sepeti, Presto ve Teknotan vs şeklinde sıralanabilecek sınırlı sayıda firmanın açık hava reklamcılığı alanına yönelik olarak baskı işinde faaliyet gösterdiği ve yine taraflarca açık hava reklam ünitelerinden bazılarının ebat bakımından belli büyüklükteki baskı makinelerini gerektirdiği, açık hava reklamcılığı alanına yönelik olarak sunulan baskı hizmetlerinde tercih edilebilir nitelikteki az sayıda firma arasına girmek için gerekli olan uzmanlaşma ve müşteri memnuniyeti sonuçlarını doğuran bu alana özgü üretim-zamanlama-dağıtım gibi kriterler açısından yetkin olan firma sayısının oldukça az olduğu, az sayıdaki bu firmalar arasında yer alan kendilerinin ulusal çaptaki büyük müşterilere seslendiği bilgileri göz önünde bulundurulduğunda; inceleme konusu işlem bakımından ilgili ürün pazarı "*açık hava reklamcılığına yönelik baskı hizmetleri*" olarak belirlenmiştir.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Söz konusu ilgili ürün pazarı kapsamında yer alan ürünlerin Türkiye genelinde satımının mümkün olması ve pazar farklılaşması yaratacak faktörlerin bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak belirlenmiştir.

H.2. İlgili İşlem ve Taraflar

H.2.1. Ortak Girişim İşlemi

120 İnceleme konusu ortak girişim, sektörde faaliyet göstermekte olan Basımevi ve Mimeray'ın hissedarları tarafından, hem teknolojik hem de makine parkı bakımından ortaya çıkan birtakım teknik ihtiyaçlar nedeniyle 4.6.2004 tarihinde kurulmuştur. Kurulduğu dönemde Baskı Atölyesi İletişim Pazarlama ve Matbaacılık Sanayi Ticaret Ltd. Şti. şeklinde olan ticaret unvanı 17.7.2006 tarihli ortaklar kurulu kararı ile bugünkü halini almıştır. Kurulduğu dönem itibarıyla Baskı Atölyesi'nin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo1: Baskı Atölyesi ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE ADEDİ
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
Toplam	40.000

130 Daha sonra 'Kısmi Bölünme Sözleşmesi'nin 1. maddesi'nde "... bölünmeye katılan Mimeray ve Basımevi firmalarının sahip olduğu Serigraf ve Ofset baskı makineleri ile gerçekleştirdikleri üretim işletmelerini ve bu işletmeye dahil tüm varlıklarını K.V.K.'nın 19. maddesi kapsamında Maliye Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 16.9.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmış müşterek Tebliğ'ine uygun olarak Baskı Atölyesi'ne mukayyet değeriyle aynı sermaye olarak konulacak ve bu işlem nedeniyle Baskı Atölyesi tarafından çıkarılacak yeni iştirak payları, aynı sermaye

140

koyan şirket konumunda olan Mimeray ve Basımevi'ne verilecektir. Mimeray ve Basımevi bu iştirak hisselerini uhdelerinde tutacak ve ortaklarına vermeyecektir.” şeklinde yer alan ifadelerden de anlaşıldığı üzere, Baskı Atölyesi, Mimeray ve Basımevi'nin 07.08.2006 tarihli ortaklar kurulu kararları ve 'Kısmi Bölünme Sözleşmesi' uyarınca Basımevi ve Mimeray, Maliye Bakanlığı ve Sanayi Ticaret Bakanlığı tarafından 16.09.2003 tarih ve 25231 sayılı resmi gazete yayımlanan “Anonim ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşlemlerinin Usul ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkındaki Tebliğ” hükümleri ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19. maddesinin b fıkrası hükümlerine göre bölünerek Baskı Atölyesine iştirak etmişlerdir. Söz konusu işlem ile birlikte Baskı Atölyesi'nde 203.100 YTL'lik sermaye artırımı yapılmış ve bu artan sermaye karşılığında çıkartılan 8.124 adet pay eşit olarak Basımevi ve Mimeray'a verilmiştir. Bu işlem uyarınca Basımevi ve Mimeray bu alandaki üretim faaliyetlerini Baskı Atölyesine devrederek söz konusu faaliyetlerine son vermişlerdir. Anılan kısmi bölünme işlemi sonrası Baskı Atölyesi'nin ortaklık yapısı aşağıdaki gibi olmuştur:

Tablo2: Kısmi bölünme sonrası Baskı Atölyesi ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE ADEDİ
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
Toplam	48.124

150

27.4.2007 tarihinde ise İbrahim AKMAN ile İsmail CANTÜRK'ün Baskı Atölyesi'nde mevcut bulunan hisselerinin tamamını şirket ortaklarından Mehmet Erol AĞAKAY'a devretmesi ile birlikte Baskı Atölyesi'nin ortaklık yapısı aşağıdaki şekli almıştır:

Tablo3: Baskı Atölyesi'nin halihazırdaki ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE ADEDİ
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
Toplam	48.124

H.2.2. Taraflar

2.2.1. Basımevi İletişim Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.

160

Basımevi, 26.9.2000 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Asıl faaliyet alanı reklamcılık sektöründe ev dışı reklam mecralarına (hem açık hava hem ev dışı kapalı mekanlar) yönelik baskı hizmeti vermek olan ve iş planının tamamına yakını bu faaliyet içerisinde yer alan Basımevi baskı sektöründe özellikle bu alanında uzmanlaşmayı tercih etmiş bir şirkettir.

Basımevi'nin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo4: Basımevi ortaklık yapısı

HİSSEDAR	ORTAKLIK ORANI (%)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
Toplam	100

Basımevi'nin ortakları ayrıca Kocaeli, Antakya, Kars, Bolu, Mersin, Bursa, Elazığ, Düzce, Gebze, Eskihisar, Malatya, Aksaray ve Kapadokya bölgelerinde açık hava reklamcılığı alanında reklam panolarının pazarlaması faaliyetini yürüten ve 27.2.2007 tarihinde bu alandaki hisselerinin tamamı Almanya menşeli Dacapo Zweite Unternehmensberatung GmbH'ye (Dacapo) devredilen CBA İletişim Reklam Pazarlama Ltd. Şti'nin (CBA) de eski ortaklarıdır.

170 Basımevi'nin 2003, 2004, 2005 ve 2006 yılı net satışları sırasıyla;

2003 yılı cirosu-(.....) YTL

2004 yılı cirosu- (.....) YTL

2005 yılı cirosu- (.....) YTL

2006 yılı cirosu- (.....) YTL'dir.

H.2.2.2. Mimeray Matbaacılık ve Oto Kiralama San. ve Tic. Ltd. Şti. (Mimeray)

Dosya konusu inceleme, Mimeray'ın açık hava reklamcılığına yönelik baskı faaliyetleri hakkında başlatılmış olsa da şirket yetkilisi Mehmet Erol AĞAKAY tarafından 12.7.2007 tarihinde Kurumumuza gönderilmiş bilgi yazısında, Mimeray'ın mülkiyetinde bulunan baskı makinelerinin Mimeray Grafik Ürünleri Basım Tesisleri San. ve Tic. A.Ş. (Mimeray Grafik)'ye kiralanmış olduğu, Mimeray hakkında yapılan açıklamaların Mimeray Grafik tarafından yapıldığı, Mimeray'ın açık hava reklamcılığına yönelik baskı işinde bir başka faaliyeti kalmadığı belirtilmiştir. Bu sebeple işbu rapor çerçevesinde yapılacak incelemeler açık hava reklamcılığına yönelik baskı işini devralmış olan Mimeray Grafik hakkında olacaktır. Her iki şirketin de Mimeray Grubu'na bağlı ve aynı ekonomik bütünlük içinde olması sebebiyle bu incelemeye Kanun açısından bir engel bulunmamaktadır.

180

6.7.1968 tarihinde Mehmet Erol AĞAKAY, Münir Cemil AĞAKAY, Hasan Mithat AĞAKAY, Abdullah AZMİ BÖKE, Avgi AĞAKAY tarafından kurulan Mimeray'ın bugünkü hissedarları Mehmet Erol AĞAKAY ve Münir Cemil AĞAKAY'dır. Mimeray Grafik ise 3.12.1998 tarihinde Mehmet Erol AĞAKAY ve Münir Mehmet GÜLEN tarafından kurulmuş ve 3.1.2002 tarihinde nevi değiştirerek anonim şirket haline gelmiştir. Hissedarları Mehmet Erol AĞAKAY, Münir Cemil AĞAKAY, Ebru AĞAKAY, Ülfet DÖRTLER ve Sevim AĞAKAY'dan oluşan Mimeray Grafik'in açık hava reklamcılığına yönelik olarak yapmış olduğu baskı işi, toplam iş yükünün %(...)'ına denk gelmektedir.

190

Mimeray'ın 2003, 2004, 2005 ve 2006 yılı net satışları sırasıyla;

2003 yılı cirosu- (.....) YTL

2004 yılı cirosu- (.....) YTL

2005 yılı cirosu- (.....) YTL

200 2006 yılı cirosu- (.....) YTL'dir.

H.2.2.3. Baskı Atölyesi Gerçek Kişi Ortakları

İnceleme konusu ortak girişimin kurulduğu dönemde ve kısmi bölünme sonrası dönemdeki gerçek kişi ortakları yukarıdaki tablolarda pay adetleri ile birlikte görüldüğü üzere İbrahim AKMAN ve İsmail CANTÜRK (aynı zamanda Basımevi hissedarlarıdır), Mehmet Erol AĞAKAY ve Münir Cemil AĞAKAY (aynı zamanda Mimeray hissedarlarıdır) ile Mithat Eray AĞAKAY'dır.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Değerlendirme

210 Değerlendirme kapsamında öncelikli olarak belirtilmesi gereken husus, Mimeray ile Basımevi arasında kurulan Baskı Atölyesi'nin 2004 yılında Basımevi ve Mimeray'ın ortakları tarafından deneme amaçlı bir üretim merkezi olarak kurulmuş olduğu, ancak, Mimeray ve Basımevi'nin 2006 yılına kadar kendi tesislerinde de üretim yapmaya devam ettikleri, Baskı Atölyesi'ne ortaklaşa bir makine satın alarak bazı baskı işlerini burada yaptıkları, 2006 yılında Basımevi ve Mimeray arasında gerçekleştirilen ve yukarıda ayrıntısına yer verilen kısmi bölünme işlemi ile Mimeray ve Basımevi şirketlerinin üretim faaliyetlerinin tamamının Baskı Atölyesi'nin kontrolünde yer almaya başladığı, bu tarihten sonra şirketlerin üretim faaliyeti işlerini yalnız Baskı Atölyesi'nde gerçekleştirerek kendilerinin sadece pazarlama ve satış işleri ile uğraşmış oldukları hususudur. 27.04.2007 tarihinde ise Basımevi Baskı Atölyesi'ndeki ortaklığından çekilmiştir. Dolayısıyla Baskı Atölyesi'ne yönelik yapılacak değerlendirmelerde bu süreç içinde gerçekleşen işlemlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

3.2.1. Haziran 2004 – Nisan 2007 Arası Dönem için Değerlendirme

230 Türk rekabet hukuku mevzuatında ortak girişimler, esas olarak 1997/1 sayılı Tebliğ'de ele alınmaktadır. Tebliğ'in 2(c) maddesinde "Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflar ile ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler" Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde birleşme ve devralma kabul edilmiştir. Bu tür ortak girişimler, yoğunlaşma doğurucu olmaları sebebiyle Tebliğ kapsamında değerlendirilmektedir. Bunun dışındaki ortak girişimler, işbirliği doğurucu kabul edilmekte ve Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde incelenmektedir.

Tebliğ kapsamında değerlendirilen ortak girişimlerde üç özelliğin bir arada bulunması gerekmektedir: ortak kontrol, bağımsız bir iktisadi varlık olma ve taraflar arası rekabeti sınırlamama.

Ortak Kontrol: Birleşme ve devralma hükümlerine göre değerlendirilebilmek için, ortak girişimin ana teşebbüsler tarafından ortaklaşa kontrol ediliyor olması gerekmektedir. Taraflardan sadece birinin kontrol hakkına sahip olması, işlemi ortak girişimden sıyrarak doğrudan birleşme devralma kimliğine büründürür.

240 Bağımsızlık: Ortak girişimin ana teşebbüslerden bağımsız bir şekilde kendi iktisadi varlıklarına (sermaye, mal varlığı, işgücü vb.) dayanarak faaliyette bulunması anlamına gelir. Ortak girişimin, bağımsız bir ekonomik birimin bütün işlevlerini sürekli olarak yerine getirebilmesi için kuruculardan ayrı muhasebe, personel, yönetim organı ve finansal kaynaklarının bulunması ve kendi ticari politikasının olması

gerekmektedir. Bu nedenle ortak girişimin başlıca tedarik kaynaklarının veya müşterilerinin kurucu teşebbüsler olup olmadığı ve faaliyetlerinin kurucu teşebbüslerin faaliyetleri ile bütünleşip bütünleşmediği önem taşımaktadır.

250 Rekabeti Sınırlamama: Ortak girişim, taraflar arasında ve taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlamamalıdır. Bu bakımdan, ana teşebbüslerle fiili veya potansiyel anlamda aynı pazarda faaliyet gösteren ortak girişimler işbirliği doğurucu sayılarak, Tebliğ kapsamında değil Kanun'un 4. maddesi kapsamında incelenmektedir. Taraflardan sadece birinin ortak girişimle aynı pazarda bulunması halinde ortak girişimin yoğunlama doğurucu olduğu kabul edilmekte, Tebliğ kapsamında değerlendirilmektedir.

260 Mimeray ile Basımevi arasında kurulan Baskı Atölyesi de öncelikli olarak yukarıda yer verilen kriterler açısından ele alınmalıdır. Baskı Atölyesi 2004 yılında Basımevi ve Mimeray'ın ortakları tarafından deneme amaçlı bir üretim merkezi olarak kurulmuştur. Tarafların ortaklaşa bir ofset baskı makinesi alıp Baskı Atölyesi'ne koymaları ile tesiste faaliyet başlamıştır. Ancak Mimeray ve Basımevi 2006 yılına kadar kendi tesislerinde de üretim yapmaya devam etmişlerdir. 2006 yılında Basımevi ve Mimeray arasında gerçekleştirilen ve yukarıda ayrıntısına yer verilen kısmi bölünme işlemi ile Mimeray ve Basımevi şirketlerinin üretim faaliyetlerinin tamamının Baskı Atölyesi'nin kontrolünde yer almaya başlamıştır. Bu tarihten sonra tarafların üretim faaliyetleri yalnız Baskı Atölyesi'nde gerçekleştirilerek taraflar sadece pazarlama ve satış işleri ile uğraşmışlardır. 27.4.2007 tarihinde ise Basımevi Baskı Atölyesi'ndeki ortaklığından çekilmiştir.

270 Öncelikle 2004-2006 döneminde, Baskı Atölyesi, Mimeray ve Basımevi'nin ortakları tarafından kontrol edilmektedir. Ortaklar Baskı Atölyesi'ne birlikte büyük ebatlı bir ofset baskı makinesi satın alarak müşterilerinden aldıkları siparişlerin bir kısmını kendileri üretirken bir kısmını da Baskı Atölyesi'nde gerçekleştirmişlerdir. Söz konusu makinenin tek bir şirket tarafından satın alınması hem mali açıdan zorlayıcı olması hem de bu makinenin kapasitesinin çok cüzi bir kısmını (Basımevi yetkilileri, makine kapasitesinin en fazla %(...-...)’sini kullanabilecek iş potansiyelleri olduğunu belirtmişlerdir) tek başlarına kullanabilecek olmaları sebebiyle ortak alıma gitmişlerdir. Bu dönemde Mimeray ve Basımevi ile aynı ilgili ürün pazarında onlarla birlikte ve bu şirketlerden gelen siparişler doğrultusunda üretim yapan Baskı Atölyesi'nin bağımsız bir iktisadi varlık olma, rekabeti kısıtlamama kriterlerini sağlamamış olması sebebiyle bir ortak girişimin varlığından bahsedilememektedir. İşlem, Mimeray ile Basımevi arasında 4. madde kapsamında bir işbirliği niteliği taşımaktadır.

280 Bilindiği gibi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi, belirli bir mal ya da hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaları yasaklamaktadır.

Mehaz mevzuata sahip, AB Komisyonu'nun yatay işbirliği anlaşmalarına 81. maddenin uygulanmasını düzenleyen 2001/C3/02 sayılı "Guidelines On The Applicability of Article 81 of The EC Treaty to Horizontal Cooperation Agreements" isimli Duyurusunda yatay işbirliği anlaşmalarının rekabeti kısıtlayıcı olası etkileri şu şekilde sıralanmaktadır:

290 •(Madde 23)

“Üretim ve satın alma anlaşmaları gibi diğer işbirliği türleri de tipik bir şekilde belli bir dereceye kadar toplam maliyetlerde benzerliğe sebep olur. Bu derecenin ölçüsü önemli ise taraflar, pazardaki fiyat ve çıktı miktarını daha kolay bir şekilde koordine edebilirler. Maliyetlerde önemli derecede benzerlik ancak belli koşullarda elde edilebilir: öncelikli olarak, işbirliğinin alanı, örneğin üretim veya satın alma miktarı, ilgili pazarda toplam maliyetlerin içinde yüksek bir oranı oluşturmalıdır. İkinci olarak, taraflar işbirliği alanında faaliyetlerinin önemli bir bölümünü birleştirmelidir. Bu durum, tarafların önemli bir ara malını ya da nihai üretimlerinin toplam çıktısının büyük bir oranını ortak bir şekilde ürettiği veya sattığı duruma örnek teşkil eder.”

300 •(Madde 25)

Normalde 81. madde kapsamına giren diğer bir anlaşma kategorisi, fiyat tespiti, üretim kısıtlaması veya pazar ya da müşteri paylaşımı yoluyla rekabeti kısıtlama amacı olan işbirliği anlaşmalarıdır. Bunlar, rekabet sürecinin sonucuna doğrudan etkide buldukları için en zararlı kısıtlamalar olarak değerlendirilmektedir. Fiyat tespiti ve çıktı kısıtlaması, müşterilerin daha yüksek bedeller ödemelerine veya istedikleri kaliteyi elde edememelerine sebep olur. Pazar ya da müşteri paylaşımı, müşterilere sunulan seçenekleri azaltarak daha yüksek fiyatlara veya daha kısıtlı üretim miktarına sebebiyet verir. Bu sebeple, bu tür kısıtlamaların pazara olumsuz etkileri olduğu ileri sürülebilir. Bu yüzden bunlar hemen her zaman yasaklanmaktadır.”

310

Mimeray ile Basımevi ortakları arasında gerçekleştirilen işbirliği, bu açılarından değerlendirildiğinde söz konusu girişimin ilgili ürün pazarında fiyat tespiti, arz kısıtı, bölge ve müşteri paylaşımı vb. rekabeti kısıtlama amacı veya güdüsüyle yapılmış bir anlaşmadan ziyade taraflar arasında, faaliyette buldukları iş sahasının niteliğinden kaynaklanan ciddi ölçek sorununun giderilmesi amacıyla yönelik, daha uzun vadede kurulması planlanan bir ortak girişim tesisinin ön çalışması olarak, pazardaki iki rakip şirketin ortak bir üretim tesisinde birlikte çalışıp çalışamayacaklarına yönelik deneme amaçlı bir işbirliği olduğu tespitine ulaşılmaktadır. Zira, gerek Kanun’un 4. maddesinde gerek Komisyon’un Duyurusunda ortaya konduğu üzere rekabeti kısıtlama amaç ve etkisi bulunan işbirliği anlaşmalarında taraflar, ortak üretimin kolaylaştırdığı maliyet benzerliğini ve maliyet avantajını kullanarak pazardaki arz miktarı ve fiyatları tespit etmekte, bu unsurların seviyesini rekabetçi olmayan düzeye çekmektedir. Oysa, 2004-2006 döneminde açık hava reklamcılığına özgü baskı sektöründe bu yönde bir rekabet ihlali olduğu konusunda Rekabet Kurumu’na herhangi bir ihbar ya da şikayet intikal etmemiştir. Dolayısıyla tarafların pazardaki rekabeti ihlal ettiklerini iddia etmek için yeterli veri bulunmamaktadır. 2004 yılından sonra devam eden süreçte Baskı Atölyesi ortaklarının gerçekleştirdikleri eylemler de bu girişimin orta ve uzun vadede bir ortak üretim tesisi kurmaya yönelik bir deneme çabası olduğu tespitini desteklemektedir. Nitekim taraflar, 2006 yılı içinde kendileri üretim faaliyetinden çekilerek bu faaliyeti kurdukları ortak girişime devretmişler, kendileri sadece satış ve pazarlama işleriyle ilgilenmişlerdir. 24.4.2007 tarih ve 07-34/351-131 sayılı Rekabet Kurulu kararında da belirtildiği üzere, baskı sektöründe spesifik bir projeyi birlikte gerçekleştirmek amacıyla veya bir atölyede bulunan makinenin arızalı ya da o iş için yetersiz kalması, o iş için bu makine ile ölçek ekonomisinin yakalanamaması vb. sebeplerle, teşebbüslerin sektörde birbirlerine sık sık iş göndermeleri ve bu bakımdan birbirleriyle yakın ilişkiler içinde olmaları hem olağan bir durum, hem de sektörün arz ve talep yapısında var olan dengesizliklerin iktisadi bir sonucudur. Bu bakımdan Mimeray ile Basımevi arasındaki bu işbirliğinin

320

330

340 sektörde genellikle birbirleriyle çalışan iki baskı atölyesinin bu birlikteliği bir çerçeveye oturtmak ve daha düzenli kılmak üzere yapmış olduğu bir girişim olduğu, bu durumun hem ölçek ekonomisini yakalamak, her iki taraf için de söz konusu olan atıl kapasite sorununa birlikte çözüm getirmek hem de müşteri siparişlerini daha hızlı ve kaliteli gerçekleştirmek açılarından tüketici yararı da içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Basımevi yetkilileri tarafından sektörün işleyişine yönelik olarak yapılan aşağıdaki açıklama da söz konusu tespiti destekler niteliktedir:

350 “Açıkavada billboard afişleri haftalık olarak cumartesi günleri, CLP’lerde (raketlerde) de pazartesi akşamları asılır. Bu işler son derce düzensiz ve plansız olarak genellikle bir ya da iki gün önce matbaamıza gelir ve biz haftanın iki günü yoğun çalışırız ve haftanın beş günü ise fazlaca bir işimiz olmaz, hatta çoğu zaman makinelerimiz işsiz ve atıl vaziyette bekler. Bu bizim tercihimizdir.....diğer yüzlerce matbaa da billboard ve CLP basma işini teknik olarak yapabilecekken yapmamalarının (fason olarak yaptırmalarının) en önemli nedeni sanırım kendi iş ritimlerini bozmamak. Çünkü diğer matbaalar 7 gün 24 saat çalışır ve iş programları da ona göre yapılır. Billboard ve CLP işi geldiğinde çok acil yapılması istenir ve bu ritim de diğer matbaalar tarafından tahminimizce tercih edilmemektedir. Açık hava işlerinde kağıt ve boya nitelik olarak farklıdır; dolayısıyla normal iş basan bir makine, billboard işi geldiği zaman boya hazneleri temizlenerek boyasının değiştirilmesi, makine ayarının düzenlenmesi ile çalıştırılacaktır ki bu da ciddi bir zaman kaybıdır. Piyasanın iş hacmi açısından bir çok büyük matbaasının billboard ve CLP işlerini 360 yıllarca fason olarak Basımevi basmıştır....bu işler ayrı bir organizasyon gerektirir. Parça parça basıldığından paketlenmesi ayrı bir iştir, Türkiye’nin çeşitli yerlerine gittiğinden sevkiyatı ayrı bir iştir, malzemeleri farklı olduğundan satın alması da farklı yerlerden ve genellikle ithal olarak gerçekleşecektir, düzensiz bir çalışma zamanlaması olduğundan personel organizasyonu ayrıdır vs.....Yurt dışında da bu işler çok rahatlıkla yaptırılabilir. Zaman zaman da yaptırılmaktadır.”

Yetkililerin yaptığı açıklamalarda da vurgulandığı gibi açık hava reklamcılığına özgü baskı işi, diğer basım faaliyetlerinden ayrı özellikler taşıyan ve oldukça düzensiz bir iştir. Bu sebeple baskı makinelerinin sahip oldukları kapasitenin büyük bir kısmı atıl kalmaktadır.

370 Rekabet Kurulu’nun BP Petrolleri A.Ş., Mobil Oil Türk A.Ş. ve The Shell Company of Turkey Limited arasında imzalanan “Türk Hava Meydanlarında Depolama ve Uçaklara Yakıt İkmali İçin Ortak Havacılık Operasyon Sözleşmesi”ne menfi tespit verilmesi talebi’nin değerlendirildiği 28.12.2006 tarih ve 06-95/1202-365 sayılı kararında, aynı ilgili pazarda faaliyet gösteren şirketlerin maliyetlerin azaltılması, risklerin minimize edilmesi, verimlilik artışı sağlanması amacıyla ürün-hizmet üretimi aşamasındaki faaliyetlerini tek bir çatı altında topladıkları ancak bu oluşumun ilgili pazara yönelik ürünün fiyat ve satış koşulları ile ilgili hiçbir bilgisi ve inisiyatifi olmayacağı ve oluşuma katılan tarafların kendi satış fiyatı ve miktarlarının bu oluşumun işleyiş sürecinden bağımsız olarak belirlendiği; bilgi değişimi konusunda 380 ise tarafların fiyat ve satış koşullarının bildirim konusu ortak operasyonla ilgili olmadığı ve tarafların sadece birbirlerinin satış miktarları hakkında bilgi sahibi olabileceği, bu nedenlerle bildirim konusu işlemin Kanun’un 4. maddesi bakımından bir aykırılık taşımadığı belirtilmiştir. İnceleme konusu işlemde tarafların yüksek düzeydeki atıl kapasitelerini ve buna bağlı olarak da yatırım ve işletme maliyetlerini azaltma, verimlilik artışı sağlama, müşteri siparişlerinin yetiştirilmesinde hız kazanmak amacıyla kurulan Baskı Atölyesi için de aynı hususların geçerli olduğu

tespitine ulaşılmıştır. Zira, Baskı Atölyesi açık hava reklamcılığına yönelik baskı işinin niteliği gereği yüksek atıl kapasitenin ve buna bağlı yatırım ve işletme maliyetlerinin taraflarca ayrı ayrı değil de müşterek olarak bir kerede katlanılmasını sağlayarak maliyet avantajı sağlamak ve siparişlerin daha kısa sürede sorunsuz bir şekilde yetiştirilmesine olanak vermek amacıyla kurulmuştur. Hem Basımevi hem Mimeray söz konusu dönemler boyunca müşteri bulma, fiyat ve satış koşullarına yönelik faaliyetlerini birbirlerinden ve Baskı Atölyesi'nden bağımsız olarak yürütmüşlerdir. Baskı Atölyesi'nin söz konusu faaliyete ilişkin ürünlerin üretim aşamasını gerçekleştirme işlevinin ötesinde bir rolü olmamıştır. Bunun gibi, inceleme konusu işlem, yukarıda atıf yapılan Kurul kararında öncül (ex ante) değerlendirmesine yer verilmiş işlemde, gerçekleşmiş ve bitmiş olmasına bağlı olarak kendisi için ardıl (ex post) bir değerlendirme yapıyor olması bakımından da ayrılmaktadır. Baskı Atölyesi gerçekleşmiş ve bitmiş bir işlem olarak rekabet açısından ilgili pazardaki potansiyel etkileri öngörülmesi gereken bir işlem değil, tüm sonuçları ile tekamül etmiş bir girişimdir. Dolayısıyla Baskı Atölyesi'nin yaşam süresi boyunca rekabetin sınırlandırılması açısından ilgili pazarda herhangi bir etkisi tespit edilmemiştir.

Bu sebeplerle Basımevi ile Mimeray ortakları arasında gerçekleştirilen bu işbirliğinin Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti kısıtlama amaç veya etkisi taşıyan bir anlaşma olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

Baskı Atölyesi'nin gelişiminde ikinci aşama olan kısmi bölünme işleminin gerçekleşmesi ile Mimeray ve Basımevi'nin sadece kurucu ortakları değil aynı zamanda bu şirketlerin kendileri de Baskı Atölyesi'nde kontrol sahibi olmuşlardır. Bu işlemde sonra, Basımevi ve Mimeray, kendi baskı makinelerini Baskı Atölyesi'nde birleştirmişler ve kendileri üretim faaliyetinden çekilerek satış ve pazarlama faaliyetlerinde yoğunlaşmışlardır. Bu dönem içinde Baskı Atölyesi üzerinde ortak kontrol söz konusu iken gerek iktisadi malvarlığı gerek Baskı Atölyesi'nin aldığı siparişlerin Mimeray ve Basımevi'ne bağımlı olması ve ortak girişimin kurucu ortaklarla aynı ilgili ürün pazarında faaliyet göstermesi sebepleriyle bağımsız bir iktisadi varlık olma durumundan söz edilememektedir. Bu nedenle, bu dönem içinde de taraflar arasındaki ilişkiler 4. madde kapsamında ve bir işbirliği doğurucu ortak girişim olarak değerlendirilmelidir. Bu çerçevede, kısmi bölünme işlemi ile başlayan süreç ile daha önceki süreç arasında hukuki olarak bir fark bulunsa bile fiili olarak kısmi bölünme ile kurulan ortak girişimin aslen daha önceden Mimeray ile Basımevi arasında var olan işbirliğinin devamı olduğu, iki farklı süreç gibi gözükse de bu süreçlerin içerik olarak birbiriyle benzeştiği ve aynı amaca hizmet ettiği tespitine ulaşılmaktadır. Nitekim 2004 yılında deneme amacıyla ortak üretime yönelik olarak başlatılan işbirliği, kısmi bölünme işlemi ile bir hukuki çerçeveye oturtulmuş, taraflar üretim işlemlerini kurdukları ortak girişimin çatısı altında toplamışlardır. Bu iki süreç arasında pazara etkisi bakımından fiili olarak bir fark bulunmaması sebebiyle Kanun'un 4. maddesi açısından yapılacak değerlendirmeler ve ulaşılan tespitler yukarıda yer verilen tespitler ile örtüşmektedir. Zira, ortak girişimin kurulması ertesinde de Rekabet Kurumu'na sektörde rekabetin ihlal edildiği ya da kısıtlandığına yönelik herhangi bir ihbar ya da şikayet intikal etmiş değildir.

430 **3.2.2. Nisan 2007 Sonrası için Değerlendirme**

Basımevi 27.4.2007 tarihinde Baskı Atölyesi'ndeki hisselerini Mehmet Erol AĞAKAY'a devrederek ortaklıktan tamamıyla çekilmiştir. Böylece, Mimeray ile Basımevi'nin kurmuş olduğu ortak girişim de sona ermiştir. Bu işlem, 1997/1 sayılı

Tebliğ ve Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir devralma işlemi niteliği arz etmektedir.

Bu sebeple, söz konusu devir işlemini 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ açısından değerlendirilmesi gereklidir.

440 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 2 (b) maddesine göre "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi" teşebbüsler arası birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir. Bu bakımdan, Basımevi ve Basımevi hissedarlarına ait olan ve Baskı Atölyesi hisselerinin %(...)'sine denk gelen (.....) adet payın Mehmet Erol AĞAKAY'a geçmesi, kontrolün el değiştirmesi anlamını taşımakta ve Tebliğ kapsamında bir devralma niteliği taşımaktadır.

450 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesi uyarınca "Bu Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur".

460 Açık hava reklamcılığı sektörüne yönelik olarak yapılan 4.4.2007 tarih ve 2006-2-106/Nİ-07-MÇ sayılı inceleme sırasında gerek açık hava reklamcılığı faaliyetiyle uğraşan ve gerek baskı sektöründe faaliyet gösteren yetkililer tarafından yapılan beyanlarda Baskı Atölyesi'nin pazar payı %(...) ile %(...) arasında değişmektedir. Bu konuda taraflardan bilgi talep edilmesi üzerine yapılan açıklamada, Baskı Atölyesi'nin bir fason üretim merkezi olarak kurulduğu için bir pazar payının bulunmadığı belirtilmiştir. Pazarda billboardlara 70*100 cm baskı yapan ofset makinesinin 1000 adet olduğu, dijital baskı makinesinin de çok sayıda bulunduğu, serigrafi makinesinin 10 adet olduğu, büyük ebat ofsetlerin ise Türkiye'de 4-5 adet olduğu belirtilmiştir. Baskı Atölyesi gibi açık hava reklamcılığına özgü olarak baskı işiyle uğraşan 6 rakip firmanın isimleri sunulmuştur. Bu firmalar; Sistem Serigrafi, BBM, Mavi Ofset, Reklam Sepeti, Presto, Teknotan'dır. Pazar payı verilerinin sağlıklı olmasında sektörün düzensiz çalışma temposu ve şirketlerinin birbirlerinin siparişlerini fason olarak basmalarının bir gerekçe oluşturabileceği kanaatine ulaşılmaktadır.

470 Öte yandan, tarafların 2006 yılına ilişkin ciroları bakımından Basımevi'nin cirosu (.....) YTL ve Mimeray'inki (.....) YTL olmak üzere toplam (.....) YTL'dir. Bu sebeple söz konusu devir işlemi tarafların toplam ciroları bakımından Tebliğ kapsamında izne tabi olmayan bir işlemdir.

480 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un "Birleşme ve Devralma"lara ilişkin 7. maddesine göre "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras

490 yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır". Pazarda açık hava reklamcılığı alanında uzmanlaşmış olarak faaliyet gösteren ve Baskı Atölyesi'nde bulunan serigrafi, ofset ve dijital makinelere sahip yaklaşık 6 adet büyük firma ve düşük yatırım bütçeleri ile temin edilebilen, esnek nitelikteki dijital makinelere sahip pek çok sayıda yerel firma bulunmaktadır. Ayrıca, açık hava reklamcılığı sektörüne yönelik olarak yapılan incelemeler sırasında Basımevi'nin ortaklarının açık hava reklamcılığı sektöründe sahip olduğu CBA firmasının finansal olarak sıkıntıda olduğu, CBA'nın Dacapo adlı şirkete devredildiği bilgilerine ulaşılmıştır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde Basımevi'nin devri işlemini mali olarak zor durumda olan bir firmanın pazardan çekilmesi olarak değerlendirmek de mümkündür. Mevcut durumda açık hava reklamcılığına yönelik baskı işiyle uğraşan yaklaşık 6 adet büyük firma bulunmaktadır. Bunlar dışında, esas iştigal konusu açık hava reklamcılığına baskı yapmak olmasa bile sahip olduğu makine çeşidi ve kapasitesi bakımından bu işi yapabilecek nitelikte olan pek çok basımevinin pazarda faaliyet gösterdiği taraflarca beyan edilmektedir. Bu veriler ışığında söz konusu devralma işleminin Kanun'un 7. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir etkisi bulunmadığı sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

500 1- Baskı Atölyesi Matbaacılık ve İletişim Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti.'nin kurulduğu Haziran 2004 tarihinden Basımevi İletişim Reklam Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.'nin ortaklıktan çekildiği Nisan 2007 tarihine kadar taraflar arasındaki ilişkinin işbirliği doğurucu bir ortak girişim niteliği arz ettiği, ancak, söz konusu ortak girişimin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olmadığına,

510 2- Basımevi İletişim Reklam Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.'nin ve Basımevi İletişim Reklam Pazarlama Turizm İnşaat Matbaa Tekstil San. ve Dış Tic. Ltd. Şti. ortaklarının Baskı Atölyesi Matbaacılık ve İletişim Pazarlama San. Tic. Ltd. Şti.'de sahip olduğu %50 oranındaki hisselerini Mimeray Matbaacılık ve Oto Kiralama San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye devretmesi işleminin Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi olduğu; ancak, söz konusu işlemin taraflarının pazar paylarına ilişkin olarak sağlıklı ve yeterli veriye ulaşılamamasıyla birlikte ciroları bakımından Tebliğ'de öngörülen eşiği aşmadığı ve Kanun'un 7. maddesi kapsamında hakim durum yaratmak veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmek suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak bir nitelik arz etmediğine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.